

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare
c/o Inger Jonsson
Offne 142
830 47 Trångsviken
0640-460 37

Offne 08-06-30

The European Commission
Josefine LORIZ-HOFFMANN
ISSG "LFAs"
130, rue la Loi
B 1049 Brussels
AGRI-F3@ec.europa.eu

Synpunkter till den aktuella översynen av LFA-stödsystemet

Fäbodbruket i Sverige omfattar numera endast omkring 250 aktiva fäbodbruk/fäbodbrukare, men det fanns historiskt och fram till mitten av 1900-talet en mycket större omfattning av fäbodbruket i främst de mellersta delarna av landet.

Nuvarande omfattning av fäbodbruket kan också ses som ett uttryck för de ekonomiska villkoren för småjordbruket i våra trakter och det finns enligt vår uppfattning ett stort behov av att lyfta frågan om de praktiska och ekonomiska villkoren för småjordbruket, med eller utan fäbodbruk.

Nu kan varken småjordbruket eller fäbodbruket konkurrera ekonomiskt på samma villkor som det storskaliga produktionsjordbruket. Det är väl där som aspekten med småjordbrukets och fäbodbrukets multifunktionella roll kommer in i bilden. Småjordbruk och fäbodbruk utgör regelmässigt kultur- och naturvårdsjordbruk med stor betydelse för de berörda bygderna, och inte sällan är dessa jordbruk de sista kvarvarande djurhållande jordbruken i byarna.

De traditionella fäbodbetesområdena i skog och fjäll lär vara bland de mest hotade naturtyperna i landet. Hoten mot de extensiva betesmarkerna i bergsområdena har ju också observerats i kommissionens meddelande om biologisk mångfald. Det finns idag kvar endast en bråkdel av den tidigare djurhållningen i det svenska fäbodområdet och det finns därmed ett stort behov av att uppmärksamma det svenska fäbodbrukets utsatta situation, med ambitionen att möjliggöra en återetablering av dessa värdefulla verksamheter.

Det är intressant att ta del av målsättningarna med LFA-stödsystemet att styra stöden mot bevarande av uthålligt och extensivt jordbruk i områden med naturliga begränsningar och där det är risk för att jordbruksmark kan komma att överges.

Som vi ser det borde detta inkludera just det småskaliga jordbruket i perifera områden, som inte sällan bedriver extensivt skogs- eller fäodbete. Men samtidigt måste vi ifrågasätta måluppfyllelsen vad gäller detta, när vi ser de negativa särvillkoren för det svenska småjordbruket.

Nu ska inte förringas betydelsen av befintliga LFA-stöd, men de har inte kunnat kompensera för de naturgivna nackdelarna i området. Större betydelse har faktiskt miljöersättningarna för fäodbete haft, men med den påtagliga försämring som nu skett där i det nya Landsbygdsprogrammet, så ställs just fäodbruket inför en påtaglig ekonomisk negativ

omställning. Och detta sker i en region där det generellt inte finns naturliga förutsättningar att konkurrenskraftigt öka produktiviteten och strukturrationalisera jordbruksföretagen.

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare anser att utformningen av LFA-ersättningarna bättre bör beakta förutsättningarna för måluppfyllnad och traditionella driftsformer för småjordbruk och fäbodbruk i det svenska fäbodområdet. Vi har ingen bestämd uppfattning om utformningen av LFA-systemet, men det är förstås intressant att notera möjligheterna att beakta kriterierna med höga naturvärden (HNV), vilket ju utgör en väsentlig del av de värden som fäbodbruket svarar för, särskilt genom HNV i traditionella jordbrukslandskap.

Som vi ser det är det angeläget att säkerställa fäbodbruket som levande kulturarv och småjordbruk med traditionell verksamhet i det svenska fäbodområdet. Fäbodbruket förvaltar dessutom en stor andel av de svenska lantrasdjuren som här befinner sig i sitt rätta sammanhang.

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare ser ett behov av att öka kunskaperna om det svenska fäbodbruket i vår omvärld, och vi ställer oss till förfogande för att informera om det svenska fäbodbrukets villkor, förutsättningar och möjligheter. Vi vill därmed på vårt sätt bidra till en positiv och hållbar utveckling också på den svenska landsbygden.

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare

Inger Jonsson, ordf